

การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ป้องกันสัตว์เลี้ยงจากโรคพิษสุนัขบ้า



พาสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
เข็มแรกที่อายุ 2-4 เดือนและฉีดเป็นประจำต่อเนื่องทุกปี



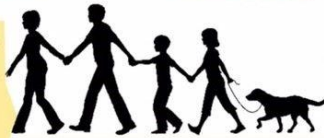
อย่าให้สัตว์เลี้ยงไปคลุกคลีและสัมผัสสัตว์จรจัด

เลี้ยงสัตว์อย่างรับผิดชอบ หมั่นพาสัตว์เลี้ยงไปพบสัตวแพทย์
สม่ำเสมอ คุณก่าเห็ดและไม่ปล่อยสัตว์เลี้ยงให้เป็นภาระของเพื่อนบ้าน



ป้องกันตัวเองจากโรคพิษสุนัขบ้า

ไม่คลุกคลีสัมผัสโดนน้ำลายสัตว์จรจัด หรือให้
สัตว์เลีย หากนำสัตว์มาเลี้ยงใหม่ต้อง
กักดูอาการ 1 เดือน และฉีดวัคซีน



ถ้าถูกสัตว์ที่สงสัยกัดต้องล้างทำความสะอาดแผลด้วยน้ำและสบู่
หลายๆ ครั้ง ใส่ยาฆ่าเชื้อโรคและไปพบแพทย์ทันที

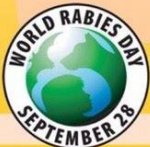


กักสัตว์ที่กัดเพื่อดูอาการเป็นเวลา 10 วัน หากสัตว์ตายให้ทำการแจ้ง
นายสัตวแพทย์ในพื้นที่เพื่อนำซากส่งตรวจห้องปฏิบัติการ

หากสัตว์ที่กัดหนีหายไปให้ถือว่าสัตว์นั้นเป็นโรคพิษสุนัขบ้า
ต้องฉีดวัคซีนจนครบตามที่แพทย์กำหนด



“ล้างแผล ใส่ยา กักหมา หาหมอ”



สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ทำไมต้องทำหมัน ?...



เพื่อควบคุมจำนวนสุนัขและแมว
ลดปัญหาการเพิ่มประชากรของสัตว์เลี้ยง
ซึ่งทำให้เกิดปัญหาสุนัขและแมวจรจัด

ลดความก้าวร้าวได้
เนื่องจากฮอร์โมนเพศ
ที่ลดลงหลังจากการทำหมัน



ลดพาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า
การทำหมันช่วยลดประชากรสุนัขและแมว
ซึ่งเป็นสัตว์พาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า

ลดการเกิดโรคติดต่อ
จากการสืบพันธุ์
ลดการเกิดโรคติดต่อทั้งติดต่อและ
โรคเนื้องอกที่เกิดจากการสืบพันธุ์ (TVT)
ซึ่งสามารถติดต่อสู่คนได้



ลดการเกิด
มดลูกอักเสบ
ซึ่งมีปัจจัยไม่แน่นอนที่สำคัญ
จากการใช้ยาคุมกำเนิด



ลดการเกิดโรค
ทางระบบสืบพันธุ์
เช่น มะเร็งเต้านม มะเร็งต่อมลูกหมาก
และมะเร็งรังไข่ เป็นต้น



ลดการบิสสาวะ
ไม่เลือกที่

การดูแลก่อนและหลัง การผ่าตัดทำหมัน



การดูแลก่อนการผ่าตัดทำหมัน

1. สุนัขและแมวที่เข้ารับการผ่าตัดทำหมันต้องมีความแข็งแรง
2. ควรอาบน้ำสัปดาห์ละหนึ่งครั้งก่อนผ่าตัด 1 วัน ก่อนผ่าตัด
3. งดน้ำและงดอาหารก่อนเข้ารับการผ่าตัด 8-12 ชั่วโมง



การดูแลหลังการผ่าตัดทำหมัน

1. ให้สัตว์นอนท่าตะแคงและบิดคอเพื่อให้หายใจสะดวก
2. ห้ามป้อนน้ำหรืออาหารให้สัตว์ที่ยังไม่ฟื้นจากยาสลบ รอให้ฟื้น
ตื่นแล้วจึงให้อาหารและน้ำได้
3. ในช่วงการฟื้นระบะแรกการทรงตัวของสัตว์อาจไม่ดี ในบางตัวอาจ
มีการสั่น ให้พยายามระมัดระวังส่วนของศีรษะอาจจะกระแทกพื้น
4. ต้องป้องกันไม่ให้แผลเปื่อย สัตว์เลีย หรือกัดแทะแผล โดยการสวม
ปลอกปาก หรือปลอกคอกันเลีย (Elizabeth collar)
5. ป้อนยาสัปดาห์ละตามที่สัตวแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัด
6. เจ้าของต้องดูแลทำความสะอาดแผล และทายาที่แผลทุกวันเช้า-เย็น
7. หากบริเวณแผลผ่าตัดมีความผิดปกติให้พาสัตว์เลี้ยงของท่านไปพบ
สัตวแพทย์
8. หลังผ่าตัดทำหมัน 7 วัน นำสัตว์เลี้ยงมาตัดไหม



สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

โทร. 0-2653-4444 ต่อ 4161-2 โทรสาร 0-2929-9675 www.dld.go.th



กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สัตว์พาหนะต่อโรคพิษสุนัขบ้า



สัตว์อะไรนา!!! ที่เป็นพาหนะนำ
โรคพิษสุนัขบ้าได้????

โรคพิษสุนัขบ้า สามารถติดต่อในสัตว์เลี้ยงลูก
ด้วยนมทุกชนิด แมว หนู กระต่าย กระรอก
กระแต ลิง ชะนี วัว ควาย ค้างคาว ฯลฯ ก็
สามารถเป็นพาหนะนำโรคพิษสุนัขบ้าได้นะ



พาหนะนำโรคพิษสุนัขบ้า ยังมี
สัตว์อื่นๆ อีกหรือ??

ไม่ใช่ แค่สุนัขเท่านั้นนะ !!!

แต่ที่จริงแล้วสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดอื่นๆ
ก็เป็นพาหนะนำโรคพิษสุนัขบ้าได้



สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จะพาน้องสุนัขไปเดินเล่นเล่น ต้องทำยังไงนะ ??

ก่อนอื่นต้องเตรียมความพร้อมกันก่อนเลย

แล้วทำไมต้องเตรียมพร้อมด้วย ?

เพราะสถานที่ที่เราพาน้องสุนัขไปเดินไม่ว่าจะเป็นสวนสาธารณะ
บนบาทวิถีที่กองถนน หรือแม้แต่ในหมู่บ้านก็ล้วนเป็นพื้นที่สาธารณะ มีทั้งผู้คน
และสัตว์อื่นๆที่มาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ร่วมกันมากมาย ดังนั้นเราจึงควร
มีการเตรียมความพร้อมสักหน่อย เพื่อรักษากฎ กติกา มารยาท
และการอยู่ร่วมกันในสังคม



อุปกรณ์ สายจูง และ ปลอกคอ

เนื่องจากในบ้านเรามีสุนัขจรจัด
ที่ต่างจะอยากรู้จักกับสุนัขเรา เพื่อการควบคุม
ให้สุนัขเดินไปในทิศทางที่ปลอดภัยเราจึงควร
ที่จะมีสายจูงและปลอกคอกด้วยนะคะ

ถุงพลาสติกใบเล็กๆ

เรื่องการขับถ่ายของสุนัขเป็นเรื่องธรรมชาติ
โดยเฉพาะภายนอกบ้านอาจเป็นสถานที่ที่สุนัขคุ้นเคย
ต่อการขับถ่าย ดังนั้น เพื่อรับผิดชอบต่อสถานที่สาธารณะ
ท่านเจ้าของก็ควร ยึดถือ **พกถุง!** เมื่อเก็บสิ่งขับถ่ายเหล่านี้ไปทิ้งกันด้วยนะคะ



สิ่งของป้องกันภัย

เนื่องจากสุนัขจรจัดบางตัวอาจวิ่งเข้ามาพยายาม
ลอบทำร้ายสุนัขของเราได้ ผู้จูงจึงควรพกอุปกรณ์
ป้องกันภัย เช่น ร่ม ตี๊กมีโอไปด้วย นอกจากจะช่วยป้องกัน
สุนัขตัวอื่นเข้ามาในรัศมีที่เราอยู่แล้วลอบกัดสุนัข
ของเราได้แล้ว ยังใช้กันแดดกันฝนในกรณีฝนตก
แดดออก ได้ด้วยนะคะ

ดียังไง?

การพาน้องสุนัขออกไปเดินเล่นนอกจากสุนัขจะได้ออกกำลังกาย และได้ไปสัมผัสกับ
สิ่งแวดล้อมนอกบ้านแล้วยังช่วยให้สุนัขมีความสุข ร่าเริง และลดความก้าวร้าวของ
สุนัขลงได้ด้วย อีกทั้งยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของกับสัตว์เลี้ยงอีกด้วย

ว้าว!! ทัศนคติแล้ว อย่าลืมพาน้องสุนัขของท่านออกไปเดินเล่นกันบ้างนะคะ



**เลี้ยงสุนัข - แมว
อย่างไร ???
ให้แข็งแรง ไกลโรค !!!**



โปรแกรมวัคซีนในสุนัข

ไม่ทราบที่มาแน่นอน (ไม่แน่ใจเรื่องภูมิคุ้มกันจากแม่)

1.5 เดือน	2 เดือน	2.5 เดือน	3 เดือน	3.5 เดือน	6 เดือน	ทุก 1 ปี	ทุก 2 เดือน
Kennel cough#1	รวม 5 โรค	รวม 5 โรค	รวม 5 โรค	รวม 5 โรค	RV#2	รวม 5 โรค	พยาธิหัวใจ
CDV		Kennel cough#2	RV#1	พยาธิหัวใจ		RV	
CPV							

ไม่ทราบที่มาแน่นอน (ไม่แน่ใจเรื่องภูมิคุ้มกันจากแม่)

1.5 เดือน	2 เดือน	2.5 เดือน	3 เดือน	3.5 เดือน	6 เดือน	ทุก 1 ปี	ทุก 2 เดือน
แล้วแต่เจ้าของ	รวม 5 โรค	รวม 5 โรค	RV#1	รวม 5 โรค	RV#2	รวม 5 โรค	พยาธิหัวใจ
			พยาธิหัวใจ	พยาธิหัวใจ		RV	



Kennel cough = หอบคณณณณ, CDV=ไข้หวัดสุนัข, CPV = ลำไส้อักเสบ
5 โรค = ไข้หวัด+ลำไส้อักเสบ+ฉี่หนู+ไข้หวัด+คณณณณ

RV = ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ห้ามลืม !!!)

โปรแกรมวัคซีนในแมว

2 เดือน	2.5 เดือน	3 เดือน	3.5 เดือน	4 เดือน	5 เดือน	ทุก 1 ปี	ทุก 1 เดือน
หัดแมว#1	FeLV#1	หัดแมว#2	FeLV#2	หัดแมว#3	FIP#2	กระตุ้นทุกโรค	
		RV#1	RV#1	FIP#1		RV	



หมายเหตุ FeLV / FIV ทำคือเมื่อตรวจไม่พบการติดเชื้อไวรัส
ดังกล่าว และ RV เข็ม 2 กระตุ้นซ้ำตอน 6 เดือน

FeLV = อุกมัน, FIP = ช่องท้องอักเสบ, FIV = เอชไอวีแมว

RV = ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ห้ามลืม !!!)

โปรแกรมถ่ายพยาธิในสุนัข - แมว

พยาธิตัวกลม เริ่มตอนอายุ 3 สัปดาห์ และซ้ำทุก 2 สัปดาห์ จำนวน 3 ครั้ง
และถ่ายซ้ำทุก 4 - 6 เดือน

พยาธิตัวแบน เริ่มตอนอายุ 3 เดือน และถ่ายซ้ำทุก 4 - 6 เดือน

พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้ากำหนดให้สุนัขทุกตัว ต้องได้รับ
วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าครั้งแรก เมื่ออายุ 2 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน
4 เดือน และได้รับวัคซีนครั้งต่อไปตามกำหนดในใบรับรองแพทย์
อย่าลืม!!! ต้องฉีดซ้ำทุกปี ปีละ 1 ครั้ง



สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



สัตว์เลี้ยงถูกกัด.....ปฏิบัติอย่างไร??



เมื่อสัตว์ถูกสัตว์อื่นที่สงสัยว่าจะเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด

แจ้งสัตวแพทย์
ของกรมปศุสัตว์
หรือสัตวแพทย์
เทศบาลภายใน
24 ชั่วโมง

ถ้าสัตว์ไม่เคยฉีดวัคซีน
ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
ก่อนควรทำลายสัตว์
ต้องใส่สัตว์ในเพอริอัท
อาการ 6 เดือน หรือ
อย่างน้อย 10 วัน

ถ้าสัตว์



ห้ามจำหน่าย
หรือ
ยกไปปล่อย

ถ้าสัตว์หาย ไปหรือแสดงอาการของโรคพิษสุนัขบ้า
หรือสัตว์หาย ไป ให้แจ้งสัตวแพทย์ภายใน
24 ชั่วโมง เพื่อส่งตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้า



สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



สัตว์เลี้ยงถูกกัด...ปฏิบัติอย่างไร??



เมื่อสัตว์ถูกสัตว์อื่นที่สงสัยว่าจะเป็นโรคพิษสุนัขบ้า

แจ้งสัตว์แพทย์ของกรมปศุสัตว์
หรือสัตวแพทย์เทศบาล
ภายใน 24 ชั่วโมง

ถ้าสัตว์ไม่เคยฉีดวัคซีน
ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ามาก่อน
ควรทำลายถ้าเคยตีกัดสัตว์นั้น
เพื่อเฝ้าดูอาการ 6 เดือน หรือ
อย่างน้อย 10 วัน

กักสัตว์



ห้ามจำหน่าย หรือ ยกให้ผู้อื่น

ถ้าสัตว์หายไปหรือแสดงอาการ
ของโรคพิษสุนัขบ้าหรือสัตว์หายไป
ให้แจ้งสัตวแพทย์ภายใน 24 ชม.
เพื่อส่งตรวจวินิจฉัยโรคพิษสุนัขบ้า



หมาบ้า.....เป็นอย่างไร???



อาการของหมาบ้า...เป็นอย่างไร???
สุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า จะแสดงอาการได้ 2 แบบ คือ

แบบดุร้าย



โรคพิษ
สุนัขบ้า



แบบซึม

สุนัขจะมีนิสัยแปลกไปจากเดิม ชอบหลบไปอยู่ตามมุมมืด
กินอาหาร น้อยลง มีอาการทางประสาท ความรู้สึกไวกว่าปกติ
กัดแทะสิ่งของ ตัวแข็ง ขากรรไกรแข็งไม่สามารถกลืนน้ำ
เมื่อพบสิ่งขวางหน้าจะกัด ส่งเสียงเห่าหอน ตัวที่มีอาการซึมอาจไม่พบ
อาการเช่นนี้ แต่เมื่อถูกรบกวนจะกัด ต่อมาจะเป็นอัมพาตและตายในที่สุด

ทำไม??? ต้องกลัวน้ำ



อาการเหมือนกลัวน้ำ เกิดจากเนื่องจากผู้ป่วย หรือสัตว์ป่วยจะเกิด
อาการอัมพาตของกล้ามเนื้อเกี่ยวกับการเคี้ยว และกลืน ทำให้กลืนน้ำ
และอาหารลำบาก เมื่อกลืนน้ำจะสำลักออกทางปาก ทางจมูก
เวลาพยายามกลืนน้ำจะเจ็บปวดมาก เนื่องจากกล้ามเนื้อในลำคอกระตุกเกร็ง
มีอาการน้ำลายไหล บางรายเกิดอัมพาตของกล่องเสียง ทำให้ร้องไห้หวน



การเก็บตัวอย่างซากสัตว์ ส่งตรวจโรคพิษสุนัขบ้า

เก็บตัวอย่างเมื่อไหร่ ?



เมื่อสัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้าตายลง
โดยเฉพาะสัตว์ที่กักไว้ดูอาการเป็นเวลา 10 วัน

อย่าลืม!!

แจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์อำเภอหรือจังหวัดใกล้บ้านท่าน



เก็บซากสัตว์ส่งตรวจอย่างไร ?

สัตว์เล็ก สามารถส่งซากตรวจได้ทั้งตัว



สัตว์ใหญ่ ตัดเฉพาะส่วนหัวระหว่างกะโหลกศีรษะและกระดูกคอ

1. นำซากสัตว์ใส่ถุงพลาสติกหนา 2 ชั้น มัดปากถุงให้แน่น แล้วห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์หนา ๆ และใส่ถุงพลาสติกอีกชั้นหนึ่ง และมัดปากถุงด้วยยางให้แน่น



2. นำใส่ถุงพลาสติก โฟม หรือโลหะ ที่มีน้ำแข็งรองอยู่ 1 ใน 4 ส่วน แล้วเทน้ำแข็งกลบให้มากพอ แล้วปิดฝา



3. กรอกรายละเอียดประวัติสัตว์ ผู้ที่สัมผัสสัตว์หรือถูกกัด ที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ผู้ส่งซากตรวจให้ครบถ้วน



ส่งซากตรวจให้เร็วที่สุดภายใน 24 ชั่วโมง



ห้ามแช่แข็งซากหรือแช่ซากในน้ำยาฟอร์มาลิน

ข้อควรระวังในการเก็บตัวอย่าง



ผู้ตัดหัวสัตว์ต้องไม่มีบาดแผลที่มือ และสวมถุงมือยางกันน้ำ 2 ชั้น

หากถุงมือขาดระหว่างตัดหัวให้ล้างมือด้วยสบู่หลาย ๆ ครั้ง

มีดหรืออุปกรณ์ที่จะเก็บไว้ใช้ต่อ ต้องต้มในน้ำเดือดนาน 10 นาที หรือ แช่น้ำยาฆ่าเชื้อโรค



ซากสัตว์ ถุงมือยาง ถุงพลาสติก หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ให้ทำลายโดยการเผาหรือฝังดินลึกอย่างน้อย 50 เซนติเมตร



ด้วยความปรารถนาดีจาก

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์